

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

50^e jaargang - januari 2025

De wereld een beetje mooier maken

Dat is wat interieurarchitect Yvonne Broekhuizen uit Thesinge wil: de wereld een beetje mooier maken. En niet alleen mooier; ook duurzamer, functioneler, kleurrijker en daardoor leefbaarder. Soms kun je je echter niet precies een voorstelling maken van wat een beroep – in dit geval dus interieurarchitect – nu feitelijk inhoudt. Wat doet men nu eigenlijk en hoe ziet bijvoorbeeld een werkdag eruit? We vroegen het Yvonne.

Een goede keus

Het bleek meteen een goede keus toen Yvonne na een jaar van voorbereiding aan de toenmalige kunstacademie in Kampen aan haar opleiding Architectonische vormgeving begon. 'Ik zou het meteen weer doen', vertelt ze in het tot woonkeuken verbouwde achterhuis aan De Dijk in Thesinge. 'Mijn vader was aannemer en mijn moeder was best creatief. Terwijl ik opgroeide, hebben ze een grote boerderij en twee zeilschepen vanaf de grond af opgebouwd. Bij ons thuis werd altijd geklust. Ik heb het denk ik dus niet van een vreemde.'

Toch wist Yvonne na de middelbare school niet meteen wat ze wilde worden: journalist, kok, de hotel-school? Maar toen een schoolvriendin vertelde dat zij interieurarchitect wilde worden was haar belangstelling meteen gewekt. Interieurarchitect, dat zou het worden. Na haar opleiding lag het werk niet voor het oprapen. Toch kreeg ze een baan bij Team 4 Architecten. 'Zo kwam ik vanuit Elburg in Groningen.' Daar werkte ze met veel plezier. Uiteindelijk begon zij in het crisisjaar 2008 voor zichzelf en vond een compagnon in een vriendin met wie zij jarenlang samenwerkte. Hun bedrijf kwam langzaam tot bloei.

Een veelomvattend beroep

's Ochtends kun je haar regelmatig zien fietsen naar de studio aan de Noorderhaven, waar haar werkdag vaak begint. De auto neemt ze als ze verder weg moet, of materialen naar opdrachtgevers moet brengen.

Yvonne, staand werkend aan een redelijk opgeruimde werktafel
(foto Koos van de Belt)

Af en toe ontwerpt Yvonne voor particulieren maar het liefst werkt ze aan grote projecten, voor zorginstellingen, bedrijven of scholen. Zo heeft ze nu opeens veel opdrachten voor huisartspraktijken. Het maken van een goed plan is een heel proces. Nadat je als architect de eerste ontwerp-schetsen en moodboards hebt gemaakt, volgt overleg met een team, een interieurcommissie of een werkgroep waarin iedereen een mening heeft. Het is voor Yvonne soms een psychologisch spel om iedereen op één lijn te krijgen. 'Je merkt binnen zo'n werkgroep al snel dat bepaalde personen overheersen en vooral voor hun eigen belangen gaan. Uiteindelijk is de uitdaging om een interieur te realiseren waar iedereen zich goed bij voelt.' Het gaat bij een project niet alleen om het meubilair en de kleuren, maar ook om het functioneel maken van de ruimtes. Soms betekent het dat er iets verbouwd moet worden. Die plannen ontwerpt Yvonne, maar altijd in nauwe samenwerking met bijvoorbeeld een aannemer of constructeur. 'Je hebt te maken met verschillende bouwpartijen: aannemers, installateurs, interieurbouwers en/of projectinrichters. Als het klikt dan is dat een heel leuk proces. Als bijvoorbeeld een meubelmaker zegt dat iets niet werkt dan leer ik daar weer van. Ik kom ook altijd even terug als iets in gebruik is. Je kunt wel iets bedenken, maar ik wil wel zeker weten dat het echt werkt.'

De stijl van Yvonne

Bij een opdracht moet je je verdiepen in de vraag of visie van de opdrachtgever. 'Dat betekent aandacht, doorvragen, goed luisteren, onderzoek doen; wat is het, om wie gaat het en wat is er nodig? Daar ben ik wel goed in.' Voor een verpleeghuis met dementerenden bijvoorbeeld verdiept Yvonne zich in wat mensen met dementie nodig hebben, om zo een leefbare, laatste woonomgeving voor hen te kunnen ontwerpen.

Duurzaamheid is ook een belangrijk thema voor haar. 'De bouwsector is de sector die het meeste afval produceert. Het is daarbij belangrijk om op een andere manier naar een bestaand pand te kijken en je af te vragen wat hergebruikt kan worden.' Gelukkig is er een enorme ontwikkeling gaande in nieuwe materialen: biobased of gerecycled. Als laatste noemt ze gezondheid als een interessant onderwerp. Hoe kun je een kantooromgeving zo ontwerpen dat het een prettige werkomgeving wordt, waar veel groen is en waar mensen op een natuurlijke manier wat meer bewegen?

In haar studio staan kasten vol met materialen. Je kunt haar stijl herkennen aan de mooie materialen. Op wanden gebruikt ze bijvoorbeeld niet alleen verf, maar ook bijzondere structuren. Ze houdt van een strakke functionele stijl zonder veel poespas, maar wel kleurrijk en passend bij de omgeving.

Een nieuw begin

Yvonne heeft een moeilijke tijd gehad. Haar eerste compagnon en vriendin Annieke overleed twee jaar geleden vrij plotseling. Om het bedrijf voort te zetten heeft ze lange tijd moeten werken voor twee en daarnaast miste ze natuurlijk haar goede vriendin. Gelukkig werkt Yvonne nu weer samen met nieuwe collega Tineke Gol. Binnenkort wordt de naam van hun nieuwe bedrijf Puikplan bekend gemaakt en gaat een vernieuwde website online.

Ze staat er dus nu niet meer alleen voor. Het werk levert soms ook spanningen op. Je bent afhankelijk van andere partijen, soms moet een ontwerp in allerlei geledingen besproken worden en duurt een uiteinde-

Hun koffiepauze(s) genieten Tineke en Yvonne als het even kan op de bank, samen met Joris, de metgezel van Tineke (foto Koos van de Belt)

lijke beslissing lang, dat heeft invloed op je planning. En soms komt het eigen creatieve proces langzamer op gang of zijn er stressvolle deadlines. Het is fijn nu weer te kunnen overleggen, elkaar te inspireren, samen naar opdrachtgevers te gaan en de puike plannen te bespreken.

Irene Plaatsman

Terugblikken op (bijna) 50 jaar G&T Express

In april 2025 bestaat de Garmer & Thesinger Express 50 jaar. We gaan daarom eens lekker grasduinen in het archief.

Natuurijs herinneringen

De jongere generatie kent het alleen uit verhalen, oudere lezers alleen nog als herinnering: koude winters. Precies 28 jaar geleden stond de G&T vol met verhalen en foto's over de koude winter van 1996-1997, met ook uitleg over het verschil tussen batlopen en klúnen.

Op 4 januari 1997 werd de – waarschijnlijk allerlaatste – Elfstedentocht verreden. Onder de 16.000 deelnemers Jan Veenstra en Eltje van Huis uit Garmerwolde en dominee Sytze Ypma uit Thesinge, die hun verslag deden in de G&T Express van januari 1997*. Eltje moest zich in Sneek helaas gewonnen geven. Om 10.00 uur gestart was hij binnen een uur al in Sneek: *'Dat gait toch zo loeihaard... veur de wind aan. t les was spaigelglad, met prakties gain snij. Mor in Sneek ben ik strand om enkel: dij was veuls te dik, ik kon nait meer ôfzetten. K Haar der gain stuur meer over en was in feite n gevoar veur andern...ik kon nait meer oetwieken.'*

* Zie het online G&T-archief: gentexpress.nl/archief

Voor Jan was het een eitje: *'Ik ken goud scheuveln en haar der gain enkele muite met.'* Sytze volbracht de tocht ook, maar op zijn Friese tandvlees: *'Ik heb er tijdens de rit ernstig over gedacht om mijn lidmaatschap op te zeggen.'*

De Tocht der Tochten kreeg op 8 januari een vervolg met de Rit der Ritten, de Noorder Rondrit door de provincie Groningen. Van de vijf Garmerwolder vrouwen (Geesje, Anne, Jantje, Els en Antje) bereikten er vier de

finish. Helaas voor hen zal het wel bij wensdenken blijven om deze mooie tocht nog een keer te kunnen schaatsen.

En in zo'n winter waren er natuurlijk de plaatselijke schaats- en priksleewedstrijden, georganiseerd door Presto en De Scheuvel.

Koos van de Belt

Batlopen of klúnen

Batlopen is het Grunneger woord veur klúnen; mor klopt dat wel? Bie t café lag vrouger altied n bat/batten oet (n brugje of trappenke om van t ies op waal te kommen en aansom). Volgens Eltje van Huus bennen batlopers van oldsheer krouglopers: ze zitten meer in kroug as dat ze scheuveln!

Oud en jong deed mee aan de priksleewedstrijden. Hier Johan Mollema (Foto: Peter Kruijt)

Uitnodiging vrijwilligersavond De Leeuw

Als bestuur willen wij de vrijwilligers graag bedanken voor de inzet van het afgelopen jaar. Daarom is er zaterdag 15 februari vanaf 19.30 uur een vrijwilligersavond: we hebben een port- en kaasproeverij geregeld en gaan er een mooi feestje van maken.

Kom je ook? Neem dan vooral ook een potentiële nieuwe vrijwilliger mee! Schrijf je graag uiterlijk 6 februari in via info@dorpshuisdeleeuw.nl

Het bestuur van Dorpshuis de Leeuw

Bijzondere jaarvergadering IJvereniging Presto

In december 2024 vergaderde IJvereniging Presto. Het was een beetje een bijzondere vergadering omdat de ijsvereniging 145 jaar bestond. Maar dat niet alleen: we namen ook afscheid van bestuursleden Pia Pops en Harm Jan Havenga. Sarah Veenstra en Jacco Stuijte nemen hun plaats in.

Pia was niet alleen vanaf 2000 de secretaresse, ze deed veel meer. Zo stond ze altijd bij de ijsbaan in de kou met de lidmaatschapsformulieren. Ze nam dan koffie mee in de thermoskan en ook bekertjes voor de andere bestuursleden. Op alle websites waar je kunt zien of er geschaatst kon worden stond de ijsbaan van Presto bovenaan, daar zorgde Pia voor. Daardoor kwamen van heinde en ver schaatsers naar Garmerwolde; er reisde zelfs op een dag iemand van Ameland naar Garmerwolde om een uurtje te schaatsen. Gelukkig vertrekt Pia niet uit Garmerwolde en blijft ze samen met echtgenoot Geert betrokken bij de ijsbaan.

Harm Jan Havenga was vanaf 1998 jarenlang penningmeester. Tijdens het terugblikken kwam de memorabele Presto-vergadering met schaatslegende Jan Uitham ter sprake, die – zo bleek – samen met Harm Jan in de zestiger jaren wedstrijden op natuurijs had gereden. Een prachtige avond was dat, met de verhalen van Jan Uitham die ook sterker werden omdat Harm Jan hem aanvulde over de wedstrijden die ze samen hadden gereden, waarbij Harm Jan ook wel had gewonnen. Eenmaal schaatsen ze op de Loosdrechtse Plassen en lagen ze op kop met

De afzwaaiende bestuursleden Pia Pops en Harm Jan Havenga worden bedankt door Ton Bouchier (foto Sieb-Klaas Iwema)

Gefeliciteerd

H. J. Havenga, die vrijdag Jan Uitham in de Zuidlaarder-meertoet had geklopt, maar in de Noorder Rondrit de meerderheid van de rijder uit Noorderhoogbrug had moeten erkennen, wenst zijn rivaal na diens zege hartelijk geluk. Links Jan Uitham, rechts Havenga.

Noorderrondrit 27-01-1963: Harm Jan Havenga feliciteert zijn opponent Jan Uitham met de overwinning

zijn tweeën, ze sneden een bochtje af en dat hadden ze niet moeten doen want op die plek was het ijs te dun en zakten ze er doorheen. Het gezicht van Jan Uitham zat onder het bloed, dat moest later met twintig hechtingen gerepareerd worden, Harm Jan kwam er beter af die schermde zijn hoofd af met zijn armen. In 1964 stopte Harm Jan met wedstrijden toen hij met zijn bouwbedrijf begon. Hannie beheert nog een goed gevulde prijzenkast en een plakboek, dat zijn zus maakte, met prachtige krantenknipsels over de wedstrijden van Harm Jan. Gelukkig neemt Harm Jan alleen afscheid van het bestuur, hij blijft nog betrokken bij de ijsbaan. Presto kan nog niet zonder hem, want bij de bouw van het hokje achter de container hebben we zijn vakmanschap en slimheid nog nodig.

Na de pauze was er nog de traditionele verloting met vleesprijzen en kregen de vertrekkende bestuursleden nog een mooi cadeau aangeboden. Het 145-jarig bestaan werd gevierd met een drankje en een heerlijke gehaktbal. Nu nog een beetje vorst en het seizoen van Presto kan niet meer stuk. De drainage, die kapot was gegaan bij het slootkant-maaien, is weer gerepareerd en de dichte doppen zijn er weer op gedraaid. Zo gauw het genoeg gaat vriezen wordt er een laagje water op de baan gepompt.

Jacob Hartog

Gronings Vuur ontbrandt in gebiedsdeel Ten Boer

Wat is Gronings Vuur?

Het cultuurproject Gronings Vuur reist van 2022 tot en met 2026 door de provincie Groningen. In iedere gemeente brengen ze het gesprek op gang over de uitdagingen die de toekomst met zich meebrengt. Bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid en klimaatverandering. Welke kansen liggen er? Wat gaat goed en wat kan beter? De verhalen en ervaringen uit de gemeenschap vormen de basis voor een theatervoorstelling die later in het jaar wordt opgevoerd. In 2025 is gebiedsdeel Ten Boer van de gemeente Groningen aan de beurt.

Uitnodiging

Gronings Vuur nodigt alle inwoners van gebiedsdeel Ten Boer uit om deel te nemen of langs te komen. Ben je benieuwd naar wat er speelt in je omgeving? Kom dan vooral langs! Je kunt actief meedenken en -praten of simpelweg luisteren naar de mooie verhalen die gedeeld worden.

- 11 februari, Dorpshuis Ten Boer: Onder leiding van Hinry Blaauw worden boeiende verhalen verteld over de geschiedenis, over wonen, over innovatief boeren, over samenleven en meer uit de voormalige gemeente Ten Boer. Naast verhalen is er ruimte voor muziek.

- 26 februari, Trefpunt Thesinge: Eerste creatieve werkplaats. Tijdens deze avond kunnen inwoners op hun eigen, creatieve wijze hun verhaal delen of vormgeven. Dat kan door middel van muziek, kunst, gedichten of elke andere creatieve vorm.
- 12 maart, Dorpshuis de Leeuw Garmerwolde: Tweede creatieve werkplaats. Dit is een vervolg op de eerste creatieve werkplaats, maar ook mensen die de eerste keer niet konden zijn hier van harte welkom.
- 28 maart, Dorpshuis 't Holt Ten Post: Afsluitende avond. Dan wordt de opbrengst tot dusver gedeeld en blik de regisseur vooruit op de voorstelling die gemaakt wordt.

Alle avonden zijn gratis toegankelijk en starten om 19.30 uur. Aanmelden via info@groningsvuur.nl. Meer informatie over het programma op groningsvuur.nl.

Yme Gietema
Communicatie Gronings Vuur

ALFRED OTTENS
BOUWBEDRIJF

Molenhorn 4
9797 PV Thesinge
t. 06 25 07 74 46
m. info@alfredottens.nl

Onderhoud Renovatie Verbouw

WWW.ALFREDOTTENS.NL

**Voor installaties,
sanitair én
tegels**

**Installatietechniek
VAATSTRA B.V.**

Wij zijn aangesloten bij
INSTALCENTER

Verbindingsweg 19 - Bedum | T.050 3012832 | vaatstra@vaatstra.nl **vaatstra.nl**

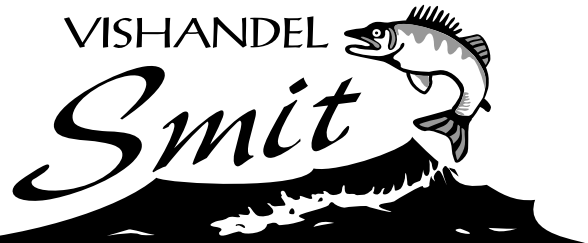

Yoga- en meditatielessen

donderdagavond en
vrijdagmorgen

Trefpunt Thesinge

Astrid de Leeuw
06 14 49 12 81

LEVERANCIER GROOTKEUKEN EN HORECA

Lamsoor 11
9738 AL Groningen

www.vishandelsmit.nl

Telefoon 050 5496150

Fax 050 5496151

E-mail info@vishandelsmit.nl

JAN BOSS BV
timmerbedrijf
www.timmerbedrijfjanboss.nl

Rijksweg 13 Wirdum Tel.0596-572351

www.timmerbedrijfjanboss.nl

Waar vakmanschap en kennis samen komen
jan@timmerbedrijfjanboss.nl - 06-55165522

VAN DER KLEI

SCHILDERWERKEN

**Uw specialist in
Ambachtelijk Schilderwerk**

Wij staan u graag telefonisch te woord.

U kunt ons bereiken op

06-21 84 16 41 / 06-15 64 65 57

WWW.VANDERKLEISCHILDERS.NL

**Eén van de weinigen
die alles kan reinigen**

PETER KUIL

> RIOOLSERVICE > SCHOONMAAK > SPECIALISTISCH REINIGEN

050 54 21 890

Van der Woude
HOVENIERSBEDRIJF

*sterk in het
hovenierswerk*

Uw adres voor

Aanleg
Beplanting
Bestrating
Boomverzorging
Schuttingen
Onderhoud
Vijvers

Lageweg 12 - 9798 TG Garmerwolde - Tel. 06 12154825

www.hoveniersbedrijfvanderwoude.nl

Nieuwe bewoners Thesinge

Heb je net een huis gekocht en voordat je het bewoont word je al uitgenodigd voor een barbecue in het centrum van het dorp. De 27-jarige Karst van Galen Last was dan ook blij verrast. 'Het is een ongelofelijk gezellige buurt. Samen zijn we al door een buurtgenoot uitgenodigd voor een borrel.' 'Samen', want Karst betrok in oktober vorig jaar het huis aan het Hendrik Ridderplein en sinds eind december is zijn Amerikaanse vriend Hibi bij hem komen wonen.

Twee jaar zocht Karst naar een geschikt huis aan de oostkant van de stad, omdat hij daar is opgegroeid. 'Ik kende Thesinge van wandelingen over het Boer Goensepad. Het is tien minuten fietsen van mijn ouders in Lewenborg.' Op fietsafstand is ook zijn werk bij pizzeria Domino's in Beijum. Hij werkt er al zeven jaar en is sinds vier jaar leidinggevende. Karst viel op het huis en het plekje in het centrum van het dorp. Het huis was een huurwoning en werd verkocht door de woningbouwvereniging. 'Het was precies wat ik zocht. Ik wilde graag een tuin en drie slaapkamers.' Een slaapkamer is inmiddels verbouwd tot een werkkamer voor Hibi.

Karst en Hibi hebben al acht jaar een relatie en zochten elkaar geregeld op. Zo was Hibi deze zomer al, vanuit de VS, in Nederland toen Karst het huis kocht. Hibi kende het huis dus al. Over vijf jaar zal hij wellicht de Nederlandse nationaliteit kunnen krijgen. Daarvoor moet hij nog wel de Nederlandse taal leren. Beiden zijn hoopvol gestemd dat dat in orde komt. Ze vullen elkaar volgens Karst goed aan. 'Ik ben extravert. Ik hou op mijn werk vooral van de contacten met klanten en ik heb mij bijvoorbeeld al snel

voorgesteld aan de burens. Hibi is juist introvert', vertelt Karst.

Karst en Hibi hebben elkaar leren kennen door de videogames die ze beiden graag spelen.

Elektronische muziek maken is ook een grote hobby van Karst. Een ruimte op de benedenverdieping is omgebouwd tot een professionele geluidsstudio en is helemaal geïsoleerd en geluiddicht gemaakt. Hij wil niet dat zijn muziek tot overlast bij de burens leidt.

Achtbanen bezoeken in pretparken is ook een liefhebberij. Met een groep vrienden ontwikkelt hij zelfs een uitbreiding van een bestaande videogame rond achtbanen. Daarnaast heeft hij een mascottepak van een zelfbedacht stripfiguur. Daarin gaat hij graag naar evenementen. 'Dat is zo gezellig en we hebben enorm veel lol.' Mocht je eens een onbekend en grappig stripfiguur door Thesinge zien lopen? Het is gewoon Karst! En wat volgens hem ook grappig is? Hibi's achternaam is *Knight*, Engels voor ridder. Uitgerekend deze H. Ridder woont nu aan het H. Ridderplein!

Karst en zijn stripfiguur poseren voor Hibi's, aan de gevel bevestigde, naambordje (foto Koos van de Belt)

Irene Plaatsman

OBS-leerlingen fatsoeneren straten van Garmerwolde

Twee leerlingen van OBS Garmerwolde, Yfke en Jolie, besloten om de handen uit de mouwen te steken voor een schonere leefomgeving. Met een grote dosis enthousiasme en vastberadenheid namen ze het initiatief voor een flinke schoonmaakactie. Ze schreven een hartverwarmende e-mail naar de gemeente Groningen, waarin ze vroegen of ze materialen zoals grijpers konden lenen.

De gemeente was diep onder de indruk van het initiatief van de jonge milieubewuste leerlingen en zorgde ervoor dat de benodigde materialen snel op school werden afgeleverd. Op donderdag 9 januari was het dan zover. Gewapend met grijpers, vuilniszakken en een

flinke portie goede moed, trokken de leerlingen van OBS Garmerwolde de straten van het dorp in. Het was een inspirerend gezicht: overall waren kinderen druk in de weer, lachend en samenwerkend om hun omgeving schoner en mooier te maken. De straten van Garmerwolde werden grondig opgeruimd, en de saamhorigheid onder de leerlingen groeide met elk opgeraapt papertje en blikje. Het was een middag vol positieve energie.

Titia Bult, directeur OBS Garmerwolde

Jolie (links op de foto) en Yfke (rechts) leggen hun schoolgenootjes uit hoe en wat (foto juf Camille Verhaar)

Grunneger Power

Grunneger Power werkt, samen met bewoners en andere lokale energiecoöperaties zoals EcoThesinge en ECB aan het eerlijk verduurzamen van onze gemeente. Daarom organiseren wij de komende tijd meerdere gratis informatiebijeenkomsten over de nieuwe isolatie-subsidie vanuit Nij Begun, waarbij we zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Groningen willen betrekken. Hier zijn inwoners van Garmerwolde en Thesinge ook van harte welkom. Meld je wel tijdig aan, want vol=vol!

De bijeenkomsten vinden plaats bij The Rock (Atoomweg 6b, Groningen) op:

- Dinsdag 25 februari
- Woensdag 5 maart
- Donderdag 13 maart
- Dinsdag 18 maart
- Woensdag 26 maart
- Maandag 31 maart

De bijeenkomsten beginnen vanaf 19.30 en duren tot 21.00 uur. Voor meer info zie grunnegerpower.nl. Aanmelden kan ook via de QR-code hiernaast.

Ook EcoThesinge en de Energiecoöperatie Ten Boer (ECB) zullen in de loop van dit jaar informatiebijeenkomsten over de isolatie-subsidie van Nij Begun organiseren.

Namens Grunneger Power,
Laura Schouten

Nieuws vanuit Dorpshuis de Leeuw

Verduurzamen van ons dorpshuis

Het project 'Verduurzamen Dorpshuis de Leeuw' is inmiddels afgerond. De eerste baten zijn ook al binnen: in het laatste halfjaar was de energierekening bijna € 4000 lager dan in het jaar ervoor.

Voor de toekomst willen we bekijken of accu's misschien onze energierekening nog verder omlaag kunnen brengen. Verder willen we nagaan of we helemaal van het gas af kunnen. Nu staat er in het voorhuis nog een cv-ketel, voor ondersteuning van de warmtepomp en voor warm tapwater.

Akoestiek

Home Design gaat gordijnen aanbrengen om de akoestiek te verbeteren, zowel in het café als in de zaal. De verwachting is dat de gordijnen er hangen tegen de tijd dat u dit artikelje leest. Voor dit project is bij een viertal fondsen subsidie aangevraagd. De Familie Schutterstichting heeft € 1500 toegezegd, evenals het Loket Leefbaarheid. Zo is bijna de helft van de kosten al gedekt.

Ondersteuning door de gemeente

De gemeente Groningen heeft ons voor één à twee dagdelen per week ondersteuning met menskracht toegezegd. Wouter Swiers helpt ons voorlopig op de dinsdag- en woensdag-

middag met de zaalreserveringen, het beantwoorden van mailtjes/telefoontjes, het sturen van offertes/facturen, enzovoort. Kortom met die klussen die lastig zijn als je als bestuurslid ook nog hele dagen met je eigen werk bezig bent.

Bestrating

In opdracht van de gemeente heeft wegenbouwbedrijf De Wilde BV de straatgoot bij onze entree aangepakt. De goot ligt nu weer mooi op afschot en zonder verzakkingen. Aansluitend hebben ze de eerste meter van onze eigen bestrating, richting de entree, ook even onder handen genomen: ook daar zijn nu de verzakkingen/kuilen weg.

Henk Vliem
(klusteam De Leeuw)

Twee warmtepompen,
45 zonnepanelen
en een laadpaal
(foto's Henk Vliem en
Sieb-Klaas Iwema)

Oomkes
installatietechniek

Elektra
Water
Gas
Sanitair
Verwarming
Dakbedekking
Zinkwerk

Molenhorn 12
9797 PV Thesinge
M 06 23 101 161
info@oomkesinstallatietechniek.nl

Bart Art Box

Bart Huysman
Kunstenaar

Doorlopende tentoonstelling
Schilderijen, foto's, beelden
Zijn kunst en van collega's
Bezoeken?
Maak een afspraak
050 306 1909
bart.huysman@hccnet.nl
www.bartartbox.nl
Thesingerweg 4, Thesinge

4e generatie schilders
VAKSCHILDER Vliem THESINGE

**ZOEKT
(LEERLING)SCHILDERS**
erkend leerbedrijf

- ✓ Schilderwerk
- ✓ Houtrotrenovatie
- ✓ Glas zetten
- ✓ Behangen
- ✓ Onderhoudsplanung

✉ svliem@gmail.com
☎ 06-18688649

UW GOURMET SPECIALIST

**SLAGERIJ
'T KOOPMANSHOEKJE**

De Zaak
vol Smaak

NIJVERHEIDSWEG 17
9791 DA TEN BOER

050-3023700 / 06-12927845

WWW.SLAGERIJKOOPMANSHOEKJE.NL

Wist u dat u bij **Schoenmakerij & Sleutelservice Detz**

ook terecht kunt voor:
Al uw fournituren voor naaien,
breien en haken, maar ook voor
lederwaren, schoenfournituren,
pantoffels en tassen?

Tevens zijn wij het service-
punt voor kledingreparatie,
stomerij en slijpen.

www.schoenmakerijdetz.nl

Lewenborg Winkelcentrum

In de decembereditie was weer een kerst-puzzel te vinden. Vele lezers hebben zich erover gebogen. Wellicht hebt u zelf ook uw hersenen laten kraken over de cryptische rebussen, die allemaal verwezen naar het thema van de decembereditie: 'Hoe houden we contact'. Hiernaast staan alle antwoorden, met enige korte toelichting erbij.

Zes lezers hebben de juiste uitdrukking gevonden en ingestuurd: 'Laat iets van je horen'. Uit de correcte inzendingen is een winnaar uit de hoed getrokken: Hilko Duursema uit Garmerwolde. Hij wint een tegoedbon van 25 euro, vrij te besteden bij de Agrishop. Gefeliciteerd!

Oplossing rebus uit 1975 (in de reprise!)

Mogelijk dat menigeen de rebus die ook in het kerstnummer van 1975 stond heeft kunnen oplossen. Maar slechts één lezer heeft die oplossing ingestuurd: Mariëlle Kiewiet uit Thesinge wenst met de gevraagde slagzin alle lezers met terugwerkende kracht *Een gelukkig kerstfeest en een gelukkig nieuwjaar* toe. Omdat er in 1975 geen prijs was verbonden aan de oplossing is Mariëlle de eerste en enige prijswinnaar van de rebus uit het eerste kerstnummer van de G&T. En daar is ze zo te zien erg blij mee.

[illegible]

wapen van Beilen
aan R haken
E maal
ramtram
S om i-aal
beleg-ram
schatten
VI-site (voetbal international)
advent (1 tm 24 dec) en tien
logo Inter (Milaan)
confectie
Saartje (van Swiebertje)
baar met teken mobiel bereik
lichamen, lijk (in doodskest)
groep van apps
B in D in G door verrekijker
twee E's = koppel E
communie, ca. tien ($\approx X$)

Nieuws Garmerstee

Onder de bezielande leiding van Mieke Welling hebben we op woensdag 18 december uiteindelijk met 32 personen genoten van een supergezellige lunch met alles erop en eraan. Ook het accordeo duo Pia en Antje viel in de smaak. Helaas moesten maar liefst negen mensen door omstandigheden deze gezellige bijeenkomst aan hun neus voorbij laten gaan; hopelijk kunnen ze er de volgende keer wel weer bij zijn.

In januari maakten we ons weer op voor de Nijjaarsveziade. Het was nog even spannend of Zanggroep Forever 3 kon komen wegens een onverwachte opname in het ziekenhuis van een van hen. Maar het lukte! Het werd een gezellige middag met mooie luisterliedjes, meezingers en evergreens in het Nederlands, Engels, Duits en Gronings. Ook de rolletjes met (of zonder) slagroom en de schalen met kaas en worst vonden gretig aftrek. Tot de volgende keer; dat is op donderdag 13 februari. Dan verzorgt Miranda Bosman een presentatie over tuinen.

Gezelligheid troef tijdens de kerstlunch (foto Sieb-Klaas Iwema)

Nieuwe bewoners Garmerwolde

Jacco en Anja

In juli 2024 kregen ze de sleutel en een dikke maand later verhuisden Anja Klaverdijk en Jacco Stuitje, met hun hond Floortje en kat Gijs, al van de Rijksweg in Groningen naar de Koningsheert 1 in Garmerwolde.

Hun nieuwe woning was goed onderhouden, dus was het alleen nodig om een en ander naar eigen smaak aan te passen, en zo konden ze al snel hun spullen overbrengen. Dat betekende voor Jacco weinig 'klusklussen'. Dat was wel anders in het huis aan de Rijksweg; daar heeft hij vanaf 2004 zo ongeveer elke steen en plank in handen gehad om het huis te verbouwen en verbeteren.

Anja en Jacco zijn indertijd aan de Rijksweg gaan wonen met het idee daar tot het einde der tijden te blijven. Maar ze hadden buiten de toename van het aantal verkeersbewegingen aan de Rijksweg gerekend: 'Soms stoort dat geluid helemaal niet, merk je het niet op, maar soms kan het ook in de weg gaan zitten. En als dat zo ver is gekomen woont het dus ook steeds minder prettig en krijg je er echt last van'. Uiteindelijk kwamen ze tot de conclusie de Rijksweg vaarwel te zeggen en op zoek te gaan naar een prettigere woonplek. De beide inmiddels uitwonende dochters, die aan de Rijksweg zijn opgegroeid, waren er minder blij mee, maar het ging wel gebeuren.

Jacco had wel een voorwaarde: het nieuwe huis moest dicht bij zijn werk zijn. Jacco werkt en is compagnon bij Rijkers Gitaarbouw, dat zich bezighoudt met op maat gemaakte gitaren, basgitaren en contrabassen, evenals de reparatie daarvan. Het bedrijf is gestart in 1983, toen nog in de Folkingestraat, en Jacco is er halverwege de jaren 90 bij gekomen. Jacco speelt zelf van jongs af aan al gitaar en basgitaar, en hij speelt in een drietal bandjes. Muziek is van groot belang voor hem, met klussen en repareren op de gedeelde tweede plaats.

Anja heeft als vrijgevestigd psycholoog haar eigen praktijk Gezond van Geest in Zuidwolde, waar mensen terecht kunnen voor psychologische behandeling, therapie, ondersteuning, training en advies. Ze heeft een algemene, brede praktijk en eerder al veel ervaring opgedaan in de geestelijke gezondheidszorg. Ook zij kan op de fiets naar haar werk en

Jacco en Anja (foto Margriet de Haan)

neemt vaak hond Floortje mee in de hondenkar. Onderweg kan Floortje dan ook nog even een stuk rennen, om vervolgens moe maar voldaan een plekje te zoeken in de praktijk. Floortje is een briard, een Franse herdershond, oorspronkelijk ook ingezet als waakhond van de kudde. Ze is nog een puppy, maar is fors aan de maat, en ze zal nog wel wat in omvang toenemen. Het is de derde hond van dit ras die Anja en Jacco hebben, en ze zijn dus bekend met het zachtaardige maar ook waakzame karakter van de hond. Anja mag graag met haar wandelen, daarnaast houdt ze van lezen, handwerken, en heeft ze de yoga in het dorpshuis al ontdekt.

Samen gaan Jacco en Anja graag met hun door Jacco verbouwde VW-campertje op pad, en in een ver verleden zijn ze vaak gaan klimmen in de Alpen. Jacco is nog kliminstructeur geweest, maar de tijd en andere prioriteiten noopten hem hier mee te stoppen. Wanneer hij over de Rijksweg naar zijn werk rijdt, kijkt Jacco soms nog met enige weemoed naar zijn vorige woning, maar zonder spijt. Ze voelen zich goed ontvangen aan de Koningsheert en hebben al gemerkt dat Garmerwolde een actief dorp is (Jacco is inmiddels toegetreden tot het bestuur van Presto, zie elders deze krant), waar ze zich nu al thuis voelen.

Simone Tjakkes

Jubileumuitgave 50 jaar G&T Express

Bestel snel! Vóór 4 maart

De Garmer & Thesinger Express zag in maart 1975 het levenslicht en bestaat in april aanstaande dus 50 jaar. Een mijlpaal die we niet ongemerkt voorbij willen en kunnen laten gaan.

Dat doen we onder andere door het uitbrengen van een unieke **jubileumuitgave** in kleur(!) van maar liefst ruim 100 pagina's. Er komen talloze verhalen, beelden, artikelen, rubrieken, en foto's in, waaraan de redactie van de G&T de afgelopen tijd met veel plezier en enthousiasme heeft gewerkt en die een mooi beeld geven van Garmerwolde en Thesinge anno nu.

Als trouwe lezer van de G&T mag u deze jubileumuitgave natuurlijk niet missen! En dat hoeft ook niet. Voor € 12,50 kunt u een exemplaar bemachtigen.

Bestellen van de jubileumuitgave

Bestellen kan online. Ga naar [gentexpress.nl](https://www.gentexpress.nl) voor het bestelformulier en betaalverzoek.

Geen internet? Neem dan contact op met een van

de contactpersonen van de redactie (zie colofon op de achterste pagina).

Om verzekerd te zijn van deze extra G&T-uitgave, graag uw voorbestelling zo spoedig mogelijk plaatsen en betalen (vóór 4 maart), in verband met raming van het aantal te drukken exemplaren.

Overhandiging op jubileumviering 5 april

Het eerste exemplaar van deze unieke uitgave zal worden uitgereikt tijdens de jubileumviering op zaterdag 5 april in Dorpshuis de Leeuw in Garmerwolde. Wij zien daarbij uit naar ieders komst. U kunt dan ook uw exemplaar/exemplaren direct in ontvangst nemen (tussen 16.00 en 18.00 uur).

Lukt het niet om uw bestelling op te (laten) halen die dag? Als u in Garmerwolde, Thesinge, Ruischerbrug of Ten Boer woont, dan wordt de uitgave na 5 april bezorgd. Daarbuiten kan op verzoek uw bestelling ook via de post worden verstuurd (er wordt daarvoor € 5,50 aan kosten in rekening gebracht).

Redactie G&T Express

De Roelie Dijkema Bokaal krijgt bij de rondreis langs Thesinger G&T-redactieleden weer een nieuwe plek. Yvonne is er duidelijk blij mee.

(foto Koos van de Belt)

Nieuwe bewoners Garmerwolde

De Kalkovens

Zeven jaar nadat ze elkaar leerden kennen zijn Gerard Veugelers en Greet Cazemier eind juli afgelopen jaar gaan samenwonen, en wel aan de Rijksweg 23, oftewel de kalkovens. De kalkovens waren twee jaar eerder al eens te koop, en toen hadden ze hun gedachten er ook al over laten gaan, maar is het er niet van gekomen. Nu het weer te koop stond, hebben ze niet langer geaarzeld en de knoop doorgehakt. Zowel het pand zelf als de uitdaging van het onderhoud hiervan deed hen besluiten om met twee kinderen (de andere vijf kinderen van beide zijden waren al uitgevlogen) en drie katten de stap te zetten.

De kalkovens waren eerder al opgeknapt en gerenoveerd, maar her en der moest toch nog wat worden verbouwd om het naar hun wensen te krijgen. De eerste maanden hebben ze daarom gewoond in de oude brandweerwagen c.q. camper die ze op het terrein hadden gezet, totdat de slaapkamers klaar waren. Bovendien moest er ook in de tuin heel wat worden opgeknapt en –letterlijk – puingeruimd. Daarvoor hebben ze in oktober de verjaardag van Greet gecombineerd met een groot klusevenement: alle gasten hebben flink meegeholpen. Onder het motto ‘vele handen maken licht werk’ is er dat weekend veel werk verzet. En na gedane arbeid was het ook nog goed feestvieren.

Gerard en Greet voor hun karakteristieke onderkomen (foto Paul Veenstra)

De eerste bewoonster is onlangs nog langs geweest en nam foto's mee van de tijd rond de eerste grote verbouwing, waarop duidelijk te zien was wat een enorme klus dat indertijd geweest moet zijn. Omdat het een rijksmonument is, voelt het voor Gerard en Greet als iets dat je niet alleen voor jezelf kan houden. Ze denken erover om, wanneer de rust iets is weergekeerd, bijvoorbeeld de kalkovens open te stellen op een Open Monumentendag.

Greet komt uit Ruischerwaard en Gerard woonde in Onderdendam, in de monumentale boerderij De Haver, een boerderij uit 1894 die in bezit is van het Groninger Landschap. Ze wilden mede vanwege het werk van Greet graag in de buurt van Groningen gaan wonen. Greet is oprichter en directeur van zorgorganisatie De Golden Raand. Klein begonnen, maar inmiddels is het een organisatie met meerdere locaties voor meerdere doelgroepen. Het biedt dagbesteding, leertrajecten en zaterdagopvang aan mensen met een al dan niet tijdelijke begeleidingsvraag. Gerard heeft bij De Golden Raand inmiddels ook een taak: hij houdt zich bezig met de organisatieontwikkeling en stuurt zo nodig bij.

Gerard is sinds kort met pensioen, maar hij heeft de afgelopen 25 jaar gewerkt bij Donker Groep. Er werken bij Donker ruim 850 medewerkers, en inmiddels is het bedrijf, ooit begonnen in Sneek, landelijk actief met het ontwerpen, aanleggen en onderhouden van tuinen, terreinen en dergelijke. Gerard zat echter niet in het groen, maar achter zijn bureau; hij deed het personeelswerk en de strategische ontwikkeling van het bedrijf. In zijn vrije tijd mocht en mag hij graag klussen en verbouwen, waar eerder boerderij De Haver en nu de kalkovens voldoende gelegenheid voor bieden.

De ruimte om het huis moet nog een nadere invulling krijgen. Daar horen allemaal ideeën bij, maar vooralsnog is het enige concrete dat er nu in de tuin staat een pipowagen, die gebruikt kan worden wanneer er logees komen. Verder is er volop tijd en ruimte om te genieten van de tuin en om de omgeving te ontdekken. Tijdens de Open Monumentendag van afgelopen jaar zijn ze al in Dorpshuis de Leeuw gezien.

Simone Tjakkes

De kalkovens zijn in 1876 gebouwd en werden destijds gebruikt om kalk te produceren. In 1975 kregen de kalkovens een monumentale status en werden ze rijksmonument. De kalkproductie eindigde een jaar later, maar er zijn nog vele sporen

van de kalkproductie in de gebouwen terug te vinden. Zes jaar later, in 1983, werden de kalkovens gekocht door een echtpaar en werden de kalkovens omgebouwd tot woonhuis. Sindsdien worden de kalkovens bewoond.

Dorpshuissessies 1 februari in De Leeuw

In het dorpshuis van Garmerwolde zal op zaterdag 1 februari de eerste van een serie van vier Dorpshuissessies-avonden dit jaar plaatsvinden. Als vanouds met drie bands. De zaal is open vanaf 20.00 uur. Toegang is gratis! Een vrijwillige bijdrage in de (digitale) fooienbus bij de uitgang wordt echter wel bijzonder gewaardeerd. Zo kunnen er in de toekomst weer nieuwe dorpshuissessies georganiseerd worden.

De bands

De avond begint om half negen met een optreden van HETA. ‘Melancholisch maar hoopvol’: Met deze woorden beschrijft HETA (Heta Salkolahti), de Groningse muzikant (piano, zang) met Finse roots, niet alleen haar muziek, maar portretteert ze ook haar diepe innerlijke landschap. De lange en donkere winters uit haar jeugd, gevuld met de verwachting van de zomer, bepalen haar muzikale identiteit. Haar liedjes zijn in de kern zowel dromerig als droevig, maar bevatten toch ook een sprankje hoop.

De tweede band van de avond heet Deck Bad Overtrack. Deze Groninger bluesrockers begonnen in 2002 als trio maar zijn inmiddels

met z'n vijven. De band haalt haar inspiratie uit southern rock en speelt nummers van Tom Petty, Lynyrd Skynyrd, Neil Young, Drive-By-Truckers en The Traveling Wilburys. Maar ook songs van Pink Floyd en The Rolling Stones staan op het repertoire.

De hoofdattractie van de avond is State of the Art. In deze tijd van elektronische muziek laat dit trio zich juist beïnvloeden door de oude roots, funk en rhythm & blues-artiesten om nieuwe muziek te creëren en te laten zien dat deze stijlen nog altijd ‘state of the art’ zijn. De band's liefde voor Stevie Ray Vaughan, Gary Clark jr. en Cory Wong leidde tot vette grooves en melodieën waar de soul van af spat. Op hun energieke live-optredens kan je blijven dansen, maar ook wegdromen op de poëtische teksten.

Voor meer info zie dorpshuissessies.nl.
Contact: 06 25 23 36 02 / 06 14 87 44 70

Namens de organisatie, Ton Ensing

TAMMELING
Montage

Ambachtsweg 1
9791 DD Ten Boer
T 050 5425084
M 06 30881547
info@tammelingmontage.nl
www.tammelingmontage.nl

BLAAUW
DIENSTVERLENING B.V.

- Gecertificeerd bomen vellen
- Tuin onderhoud/schuttingen
- Klussenbedrijf
- Transport
- Nautische/technische dienstverlening

Lageweg 24A
9797 TB Thesinge
tel 06 29263647
www.blauwdienstverlening.nl

De Hofstee

Jantje Y. Brouwers praktijk voor coaching
Dorpsweg 15 9798 PC Garmerwolde 06 - 53 64 46 37
dehofsteecoaching@ziggo.nl
www.dehofsteecoaching.nl

grib interieur

duurzame ontwerpen
voor een gezonde en
inspirerende omgeving
om in te wonen, werken, leren, zorgen en verzorgd te worden

groningerinterieurburo.nl | mail@yvonnebroekhuizen.nl | 06 510 33 796

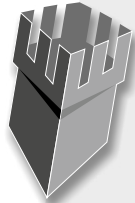
HOEKSTRA
4IN1 GARAGE

Thesingerlaan 3 - 9797 TE Thesinge
050 302 1977 - info@hoekstra4in1.nl
hoekstra4in1.nl

onderhoud, reparatie, apk
van **auto's en campers**;
ook gecertificeerd voor
elektrische auto's
onderhoud, reparatie,
afstellen en slijpen van
tuinmachines
verkoop van auto's en
tuinmachines
stalling

TIMMERBEDRIJF
RIDDER

LUDESTRAAT 15
9797 PM THESINGE
A.J. RIDDER
M. 06 1569 2503

ONDERHOUD
VERBOUW
RENOVATIE
RESTAURATIE

INFO@TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL
WWW.TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

Lotus uitvaartverzorging en -begeleiding
Nellian Dijkema en medewerkers

Bovenrijgerweg 19 | 9797 TD Thesinge | 06 53767142 | www.lotusuitvaart.nl

informatie en vormgeving rondom de dood: Schoolholm 3, Groningen

Van der Veen Magazijnstellingen B.V.

Fledderbosweg 1 - 9798 TH - Garmerwolde
050 302 48 33 - info@magazijnstellingen.nl

Palletstellingen
Draagarmstellingen
Grootvakstellingen
Legbordstellingen
Bandenstellingen
Magazijnkasten
Kunststofbakken
TOP WAY Aluminium rolsteigers
Aluminium ladders en trappen

En nog veel meer voor uw magazijn

 magazijnstellingen.nl

RITSEMA
Sierbestrating

AANBIEDING AANBIEDING AANBIEDING AANBIEDING

Bornholmstraat 4
9723 AX Groningen
050-3138600

Olgerweg 17
9723 EA Groningen
info@ritsema-sierbestrating.nl

www.ritsema-sierbestrating.nl

BIJ AGRI SHOP
DAGELIJKS
VERS

BAKKERIJ HOEKSTRA

Kerklaan 2 - 4, Bedum • E: info@bakkerijhoekstra.nl • W: www.bakkerijhoekstra.nl

Het droeve lot van een in Thesinge geboren Joodse jongen

Tachtig jaar na de bevrijding van het vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau werd op zondag 26 januari 2025 landelijk, zo ook in de Synagoge (*sjoel*) van Groningen, de Holocaust herdacht. Tijdens deze herdenkingsbijeenkomst werd een lezing verzorgd door een telg van een Joods-Groningse familie Loek Marcus, met als thema de ervaringen van de tweede generatie. Door speurwerk en tips kwam ik erachter dat eind 19^e eeuw in Thesinge een Joods kind werd geboren waarvan geen van de nakomelingen de oorlog heeft overleefd.

Joden in Noord-Oost Groningen

Van Menco van der Berg kreeg ik een boekwerk met bovenstaande titel waaruit ik enkele alinea's opneem in dit artikel. 'Tot aan het begin van de 18^e eeuw was het voor Joden niet altijd even gemakkelijk zich in Noord-Oost Groningen te handhaven. Door de Calvinistische kerk werden talloze pogingen gedaan hen te doen verbannen. Maar door de tolerante houding van de Ommelanden staten en jonkers werden zij behoed voor uitwijzing. De Joodse Groningers waren evenzeer Joden als Groningers. Zij waren eens als slachtoffers van vervolging en verbanning uit de Duitse landen naar Groningen gekomen. Zij hadden zich hier mogen vestigen en een gezin kunnen stichten. Ze zochten steun bij elkaar en vormden kleine Joodse gemeenschappen. Deze kleine minderheid, die haar eigen sfeer met zich meebracht en leefde volgens maatschappelijke en godsdienstige regels, die hemelsbreed verschilden van die van de christelijke omgeving, werd door velen met argusogen bekeken. Dit leidde tot scheldpartijen, wat blijkt uit het grote aantal voor Joden zeer beledigende woorden en uitdrukkingen in de Groninger dialecten.'

Borstelwerk en schaapvleesch

Het Jodendom kent veel leefregels, waaronder de zogenaamde spijswetten. In de Thora (Wajikra/Leviticus 11) staat het volgende: 'Al het gedierte wat gespleten hoeven heeft en herkauwt moogt gij eten, bijvoorbeeld schaap, geit en rund. Maar wat hier niet aan voldoet zult gij niet eten, bijvoorbeeld varken, haas, konijn en kameel. De laatste herkauwt wel maar heeft geen gespleten hoeven.' En zo komen we op twee, door Haye van den Oever aangereikte, advertenties van dhr. I. (Izaak) van Hasselt uit Thesinge, geplaatst in de Nieuwe Groninger Courant (11-05-1892 en 29-09-1893). Daarin wordt eerst borstelwerk en een jaar daarna schaapsvleesch aangeboden. Nu was schaapsvlees nogal duur en veel mensen lustten het niet. 'Schoapvlaais, ach dat eten wie nait, dat is wat veur Jeud'n en Mohammedoanen', zei men. Het is zeer waarschijnlijk dat koopman van Hasselt zelf niet slachtte, maar dat het (*kosher*) vlees werd aangeleverd door een ritueel slachter (*sjacheet*) uit de stad of door Joseph Bamberger uit Loppersum.

Terugkeer naar de stad

Er zijn geen verdere advertenties gevonden. Liep het bedrijf niet? In ieder geval was Izaak van Hasselt (1856-1909) met zijn vrouw Saartje Muller (1851-1937) een aantal jaren woonachtig in ons mooie dorp. Waar precies, dat is onbekend. Wel kunnen we, dankzij de website 'Alle Groningers', achterhalen dat tijdens deze periode een deel van hun kinderen in de stad Groningen werd geboren. Wellicht omdat daar familieleden of een Joodse vroedvrouw woonden? In ieder geval zijn zowel Izaak als Saartje op een gegeven moment weer teruggekeerd naar Groningen, want hun beider overlijden wordt geregistreerd in de registers van deze stad.

Slachtoffers Holocaust

Van één zoon weten we dat hij op 5 maart 1891 wordt geboren in Thesinge en ingeschreven in de gemeente Ten Boer. Deze zoon, Hartog genaamd, trouwt in het jaar 1921 in Groningen met de op 7 oktober 1895 geboren Bertha Nieweg. Het echtpaar krijgt twee kinderen, Sylvia Esther (1922) en Marcus Izaak (1923). Het lot van

Bron: Delpher

deze Van Hasselts is bekend. Zij zijn allen vermoord in vernietigingskampen in het verre Polen. Ook de ouders van Bertha vonden in het voorjaar van 1943 de dood in kamp Sobibor.

- Bertha van Hasselt-Nieweg: 19 oktober 1942 te Auschwitz
- Sylvia Esther van Hasselt: 19 oktober 1942 te Auschwitz
- Marcus Izaak van Hasselt: 28 februari 1943 te Bobrek (buitenkamp Auschwitz)
- Hartog van Hasselt: 26 december 1943 te Ludwigsdorf

Kamp Ludwigsdorf

Het kamp waar dorpsgenoot Hartog van Hasselt om het leven gebracht, vermoord werd, is wat onbekender dan Auschwitz, daarom een kleine toelichting. Kamp Ludwigsdorf was vroeger een vakantieoord voor de Hitlerjugend. Tegenwoordig is het een wijk (Rogoznica-Polen) in de gedeelde stad Görlitz (D). Bij deze plaats lag het concentratiekamp Gross Rosen, waar 125.000 personen (krijgsgevangenen en Joden) verbleven. Vanaf 1942 werd het aangewezen als 'Nacht und Nebel' kamp. Een kamp waar mensen spoorloos moesten verdwijnen. Toen de Sovjettroepen in januari 1945 naderden begonnen de Nazi's met de evacuatie van Gross Rosen. Minstens 44.000 gevangenen werden onder wrede omstandigheden overgebracht naar andere kampen. Velen stierven ter plaatse door gebrek aan voedsel en water.

Verhalen om te kennen

'Hoe meer je je in die tijd verdiept, des te meer vragen er komen en hoe minder antwoorden je hebt, misschien zijn dit soort verhalen uit de Tweede Wereldoorlog nodig omdat het aantal vragen alleen maar groeit. Elke Groninger hoort deze verhalen te kennen. Ze maken deel uit van de zwarte bladzijden van de stad'. Dit schrijft Ron van Hasselt, een telg uit deze Joodse familie. Hij publiceerde een zestal boeken met verhalen van zijn familieleden over deze donkere periode. Nu tachtig jaar geleden, maar nog steeds doorwerkend, ook in de volgende generaties.

Jakob van der Woude
i.s.m. Roelie Karsijns

Kerst in Thesinge

Tekst en foto's Koos van de Belt

Op 22 december waren de kerkbanken in de Kloosterkerk in Thesinge tot twee keer toe vrijwel volledig bezet en konden de toehoorders genieten van een prachtige kerstuitvoering van TheSingers.

Geen bevroren ventielen, koude handen, klapperende tanden en bibberende stemmen op kerstmorgen. De weergoden waren de Kerstbloazers goed gezind. En, getuige de reacties op de dorpsapp, vonden de Thesingers het weer prachtig om met kerstmuziek te ontwakken. En zo keerden, na een heerlijk ontbijt bij Yvonne en Chrétien Schouteten, muzikanten en zangers met volle maag en een voldaan gevoel weer huiswaarts.

Kerst in Garmerwolde

Tekst en foto's Sieb-Klaas Iwema

Op donderdag 19 december hield de OBS Garmerwolde een kleine kerstmarkt met gezellige kraampjes op het schoolplein. Er was glühwein en onder andere kaarsen te koop met mooie omhulsels, gemaakt door de kinderen. En grote papieren kerststerren, kerststukjes ... En de kinderen zongen ook nog voor het publiek.

Dinsdag 24 december was er een kerstviering in de kerk van Garmerwolde. De kerk zat prettig vol, wat het geluid van zowel het koor als het kerkorgel ten goede kwam. Iedereen ging na wat drinken tevreden naar huis om daar verder kerst te vieren.

Rond middernacht deden de Trekpadbloazers weer een ronde door het dorp met kerstmuziek. Het is toch altijd weer bijzonder mooi om hen 's nachts te horen spelen.

Oud en Nieuw in Thesinge

De carbidinstallatie in Thesinge was ten opzichte van voorgaande jaren meer dan verdubbeld.

En er was meer veranderd. Om niet te veel meters te hoeven maken bij het terughalen van de ballen, was vlak voor de melkbussen een provisorisch doel geplaatst. Maar de carbid-schietters bleken niet altijd trefzeker te zijn. Mogelijk dat de harde wind hen daarbij parten speelde.

De sfeer in het Scheuvelhoes en de knallen daarbuiten waren daarentegen als vanouds: gezellig en hard.

Tekst en foto's Koos van de Belt

Tijdens de Nijjaarsveziende van dorpsbelangen Thesinge op 11 januari in Trefpunt werd het glas geheven. De avond stond in het teken van een pubquiz. Andries van de Meulen en Freek Bronda hadden goed de vaart in het stellen van negentig vragen, verdeeld over negen onderwerpen. De negen teams bleken niet alwetend te zijn, maar Klavertje Vier, met de G&T-redactieleden Truus Top en Metha Nijkamp, ging er als beste team met de grootste doos aan lekkere hapjes vandoor. Sportief als ze waren werden die lekkernijen, evenals die van de nummer twee en drie, onder alle aanwezigen verdeeld.

Dorpsbelangen kan tevreden terugkijken op deze zeer gezellige en geslaagde avond en hoeft zich volgens alle aanwezigen vooreerst niet te buigen over een compleet andere opzet van de Nijjaarsveziende. Wat goed is verdient een vervolg!

Oud en Nieuw in Garmerwolde

Tekst en foto's Sieb-Klaas Iwema

Op dinsdagmiddag 31 december werd er bij goed weer carbid geschoten bij het GEO-terrein. Menig kind en volwassene heeft de ballen met een knal weggeschoten, wat tot heel tevreden gezichten leidde.

Vanaf 16.00 uur konden olieballen worden gegeten op het schoolplein. Ook hier kwam menig Garmerwolder op af. Lekker staand bij een vuurkorf met een warme oliebol of appelflap in de hand en gezellig keuvelend de avond tegemoet.

Op 1 januari 2025 vanaf 00.15 uur was het kloksmeren

in en bij de kerktoeren. Hier kwamen ook weer veel Garmerwolders naar toe om elkaar veel heil en zegen te wensen en goed stevig aan het touw van de klok te trekken. En om na een borrel en roggebrood met haring achter de kiezen weer huiswaarts te keren of bij een ander het Nieuwjaar in te gaan. Of bij Douwe (Jägermeister) het nieuwe jaar dansend te beginnen. Ook hier werden veel handen geschud.

raginiwerner.com

**DORPSHUIS
THESINGE**

TRETPUNT

MIDDEN IN HET DORP

Wil je een

- **FEEST VOOR VRIENDEN EN FAMILIE**
- **ACTIVITEIT VOOR HET DORP**
- **VERGADERING OF BIJEENKOMST organiseren?**

Informeer bij Trefpunt
KERKSTRAAT 5
9797 PD THESINGE
T 06 21920338
E RESERVEREN@DORPSHUISTHESINGE.COM
W DORPSHUISTHESINGE.COM

Ritsema

administratie en
belastingadvies

**administratie en
belastingzaken
voor ondernemers
en particulieren**

Stationsweg 12, 9781 CH Bedum
T (050) 302 13 19 | E info@wimritsema.nl
www.wimritsema.nl

't Groninger Landschap op z'n mooist

Gerard Kingma
fotografie

Geef een afdruk cadeau -
origineel en persoonlijk!

Bezoek de website voor het laatste
nieuws over workshops en exposities

Havenstraat 5 - 9797 PL Thesinge
www.kingma.nu
info@kingma.nu
050 3023813

GEZONDHEIDSCENTRUM LEWENBORG

FYSIOTHERAPIE LEWENBORG + OOSTERHOOGEBRUG

LEWENBORG
Kajuit 438B
T 050 541 12 15

OOSTERHOOGEBRUG
Rijksweg 16A
T 050 541 92 64

info@fysiotherapielewenborg.nl
www.fysiotherapielewenborg.nl

Ook voor advies en klein onderhoud

Mien Stek
Tuintontwerpen

Miranda Bosman
W.F. Hildebrandstraat 5
9798 PH Garmerwolde
Tel. 06-29967176
mienstek@gmail.com
www.mienstek.nl

AGRI SHOP

divers in groenten & fruit!

Directe boerderijverkoop

- groenten & fruit
- aardappelen
- scharreleieren
- vlees
- boerenzuivel
- salades & rauwkost
- brood

Dorpsweg 1 - Garmerwolde - Tel. 050 - 404 29 21

SCHRIEMER CATERING

• MET PASSIE BEREID •

RENÉ SCHRIEMER

T 06 - 53 54 81 74
E RENE@SCHRIEMERCATERING.NL
W SCHRIEMERCATERING.NL

DORPSWEG 69 GARMERWOLDE

**KOFFIE, LUNCH, TOREN,
CATERING &
VERGADERLOCATIE**

Open: vrijdagmiddag,
zaterdag en zondag
van 10:00 tot 18:00u

Havenga Bouw
Al meer dan 50 jaar uw partner in de bouw

Energieneutraal wonen
Aardbevingsschade
Nieuwbouw
Verbouw
Onderhoud
Renovatie

info@havenga.com (050) 5416501
Garmerwolde (06) 53 26 72 50

GEO thuis

Het jaar 2024 hebben wij met elkaar op een goede wijze afgesloten. Medio december was er een gezellig klaverjas- en sjoelavond in onze kantine met ongeveer 35 deelnemers.

Op 30 december was onze kantine geopend van 14.30 tot 20.00 uur om een oliebol te proeven of om een bestelling op te halen. Het bakteam was in de ochtend al begonnen met voorbereiden en bakken. Het was gezellig druk in de kantine en een mooi moment om eens bij te praten. Al met al een zeer geslaagde activiteit met ook nog eens een mooi financieel resultaat: ruim € 1000.

Het jaar 2025 zijn wij op 4 januari traditioneel gestart met het Snerttoernooi. Ruim 40 voetballers (leeftijd 20-80+) hebben onderling een aantal leuke wedstrijden gespeeld. Aansluitend was er de Algemene Leden Vergadering van de vereniging. Conclusie van de ALV was dat de vv GEO financieel gezond is en dat de aanwezige leden tevreden zijn over het reilen en zeilen binnen de vereniging. Daarbij neemt het aantal leden gestaag toe.

Een aandachtspunt voor de komende jaren zal de inzet van vrijwilligers zijn en blijven. Hier volgt binnen de vereniging nog verder overleg over. Mocht u, ondanks dat u geen lid bent, zich in willen zetten voor het behoud van de vv GEO dan vernemen wij dit graag. Er zijn ongetwijfeld werkzaamheden of activiteiten die bij u passen! De dag werd afgesloten met een gezellige en goed bezochte nieuwjaarsreceptie waarna de kantine rond middernacht afgesloten werd.

Ook de sportieve activiteiten hebben niet stilgelegen in de decemberperiode. Er werd door een jeugdteam deelgenomen aan een zaalcompetitie en er werd 'gewoon' getraind door verschillende teams. De beide senioren-teams zijn inmiddels alweer gestart met de competitie en de jeugd zal eind januari weer starten met de wedstrijden.

Kortom, genoeg redenen om ons binnenkort eens te bezoeken. Wij nodigen u van harte uit om de prestaties van onze teams (het wedstrijdprogramma staat op onze website) zelf te bewonderen. Ook bent u welkom voor een kop koffie. Onze vrijwilligers ontvangen u graag!

Bestuur vv GEO, 'een club met ballen'

110 pakken oliebolmix, 50 flesjes herfstbok, 5 kg krenten en rozijnen in 40 liter zonnebloemolie. Met deze ingrediënten voorzag het oliebolbakteam Koos, Arjan, Folkert, Matthijs en Johanna de inwoners van Garmerwolde en Thesinge van heerlijke olie- en krentenbollen. De appelflappen kwamen van de oliebolkraam van Stephan Kiel. (foto Matthijs Welling)

Uilen Allee in Garmerwolde?

Wist u dat... in Garmerwolde binnenkort een straatnaamverandering zou kunnen gaan plaatsvinden? De L. van der Veenstraat wordt dan de Uilen Allee.

Al meerdere herfst en winters is er namelijk een groepje ransuilen te gast in onze straat (zie bijvoorbeeld ook de G&T Express van januari 2021: gentexpress.nl/archief). Sinds dit najaar hebben 5 à 6 ransuilen daar wederom een boom bij de huizen van Zijlstra en Van Dijk uitgekozen om overdag in te rusten. Dat gezamenlijk rusten wordt roesten genoemd. Door de uitwerpselen en braakballen op de grond kun je ze vinden en zien. In de braakballen zitten resten van bijvoorbeeld muizen die de uil niet kan verteren. In een vorm van een

balletje spuugt hij deze dan weer uit. In de avondschemering vertrekken ze om op voedsel te jagen, zoals dus op muisjes en andere kleine beestjes. De een na de ander vertrekt uit de roestboom en vliegt naar een andere boom om daar te overdenken wat hij die nacht gaat doen. In de late nacht komen ze weer terug om uit te rusten, te poepen en te braken. En dan te slapen.

Een prachtig natuurgebeuren zo dicht bij huis in Garmerwolde, in de L. van der Veenstraat.

Jan van Dijk

Een selectie van de ransuilen in de boom aan de L. van der Veenstraat (foto Richard Ridder)

Appelbol

strip door Mink Hof

Voorleeskwartiertje voor peuters (3-jarigen) op OBS

Kom gezellig luisteren naar een leuk verhaal tijdens ons voorleeskwartiertje voor peuters! We vinden het geweldig als jullie langskomen en heten jullie samen met je ouders van harte welkom in de school van Garmerwolde. Wanneer? Woensdag 12 februari. Hoe laat? 13.45-14.00 uur. Waar? OBS Garmerwolde, Dorpsweg 60.

Titia Bult, directeur OBS Garmerwolde

Foto van de maand

Drie paar handen proberen zes spijkers te laten balanceren op de kop van spijker nummer zeven tijdens de pubkwis in Thesinge (foto Koos van de Belt)

Agenda

Elke dinsdag

Garmerwolde, Dorpshuis de Leeuw; 10.00 uur: Volksdansgroep Klank en Beweging.

Om de week op dinsdag of op donderdag

Garmerwolde, 20.00 - 22.00 uur: Open breigroep De Geitenbreiers. Info: 06 54 72 25 48 (Hieke).

Elke woensdag

Thesinge, Trefpunt; 9.00 - 11.30 uur: inloopochtend Noaberstee.

Zaterdag 1 februari

Garmerwolde, Dorpshuis de Leeuw; 20.00 uur: Dorpshuis-sessies. Aanvang bands: 20.30 uur. Entree is gratis (zie artikel).

Vrijdag 7 februari

- Garmerwolde, Dorpshuis de Leeuw; vanaf 17.30 uur: Dorpsborrel. (Karaoke is verplaatst naar 7 maart).
- Thesinge, Trefpunt; 17.00 - 19.00 uur: Borreluurtje met frituur.

Zaterdag 8 februari

Thesinge; vanaf 9.00 uur: Ophalen oud papier.

Dinsdag 11 februari

Garmerwolde, Dorpshuis de Leeuw; 19.30 uur: Klaverjassen bij kaartclub 'De Soos'.

Donderdag 13 februari

Garmerwolde, Dorpshuis de Leeuw; 14.30 uur: Garmerstee. Presentatie Miranda Bosman over tuinen.

Zaterdag 15 februari

Garmerwolde, Dorpshuis de Leeuw; vanaf 19.30: Vrijwilligers-avond (zie artikel).

Zaterdag 22 februari

Garmerwolde, Dorpshuis de Leeuw; 15.00 uur: Kinderbingo.

Woensdag 26 februari

Thesinge, Trefpunt; 19.30 uur: Gronings Vuur (zie artikel).

Donderdag 27 februari

Garmerwolde, Dorpshuis de Leeuw; 10.00 uur: Koffiemorgen. Een gezellige praatgroep met respect en aandacht voor elkaar.

Vrijdag 28 februari

- Garmerwolde; vanaf 18.00 uur: Ophalen oud papier.
- Thesinge, Trefpunt; 19.30 uur: Kaartclub De Eendracht.

Zaterdag 15 maart

Garmerwolde; vanaf 9.00 uur: Klusdag i.c.m. NL Doet. Informatie: simone@tjakkes.net of 06 13 86 05 40. En in de volgende G&T.

Karaokeavond De Leeuw verplaatst naar 7 maart

De karaokeavond van vrijdag 7 februari gaat niet door omdat de grote zaal al gereserveerd bleek te zijn.

De avond wordt nu verplaatst naar vrijdag 7 maart na de dorpsborrel.

De Eendracht

Op de laatste klaverjasavond van 2024 van klaverjasclub

De Eendracht was het weer een gezellige boel. Alle aanwezigen waren de kerstdagen goed doorgekomen en menigeen keek uit naar een mooie jaarwisseling met genoeg oliebolletjes. Hier geen oliebolletjes maar, zoals gebruikelijk na de prijsuitreiking, kroketten en frikandellen. De beste van deze avond waren:

1 Wim Ritsema	5511 pnt.
2 Rieks Ridder	5468 pnt.
3 Johanna van Zanten	5265 pnt.

Opmerkelijk feit: Reinder van der Veen en Jan Dijkema hadden een gelijk aantal punten: 4151.

Op 31 januari 2025 gaan we er weer tegenaan en wordt na de ALV bekend wie, met acht deelnames, de meeste punten in 2024 gescoord heeft.

Dick Verweij

Colofon

Contactpersoon redactie

Garmerwolde
Hillie Ramaker-Tepper 050 541 5335
Thesinge
Metha Nijkamp 06 26 42 21 94

Fotograaf

Garmerwolde
Fotogroep Garmerwolde
contactpersoon Joke de Jong,
jokefgr@gmail.com
Thesinge
Koos van de Belt 06 12 10 13 78

Penningmeester

Annemarijke Boonstra 050 302 3390
Molenhorn 7
9797 PV Thesinge
penningmeester@gentexpress.nl
Bank: IBAN NL74 RABO 0320 7057 49
t.n.v. Garmer en Thesinger Express

Abonnementen

Abonnementsgeld: € 16,- per jaar (via automatische incasso)
Postabonnees: basistarief + porto

Bezorgklachten

bezorgen@gentexpress.nl
of bel met de redactie

G&T Express op het internet

www.gentexpress.nl

Opmaak Aly Pepping Thesinge
Druk Marne Veenstra Groningen
Oplage 525 exemplaren

Volgende krant komt uit op
28 februari 2025

Kopij inleveren uiterlijk zaterdag

15 februari vóór 18.00 uur via:
gentexpress@hotmail.com,
Dorpsweg 26, of G.N. Schutterlaan 16

De Soos

De klaverjasavond in januari heeft de volgende uitslag opgeleverd:

1 Wilma Tammeling	5142 pnt.
2 Dhr. Spakman	5139 pnt.
3 Geert Pops	5109 pnt.

De volgende keer is op dinsdag 11 februari, aanvang 19.30 uur, in Dorpshuis de Leeuw.

Jannes Ramaker

Foto- en Praatmiddag 2025

Op zaterdag 29 maart organiseert de Historische Commissie Garmerwolde in Dorpshuis de Leeuw weer haar jaarlijkse Foto- en Praatmiddag. Deze keer staat op het programma: Dorpsarchief Garmerwolde (Garmerwolde-Dora.nl) en presentatie van al die foto's die de commissie in de afgelopen vijf jaar gekregen heeft tijdens de Foto- en Praatmiddagen. De middag begint om 14.00 uur; zaal open om 13.30 uur.

Henk Vliem